

СЕКЦІЯ 2 СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339.9:339.137.2]:001.895(477)

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2022-2-2>

Іщенко А.В.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу
Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6419-3161>*

Ishchenko Anna
*PhD in Economics,
Associate professor of Department of international trade and marketing
Kyiv National Economic University named after Vadym Getman*

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

SCIENTIFIC AND INNOVATIVE DETERMINANTS OF ECONOMIC REVIVAL OF UKRAINE IN CONDITIONS OF GLOBAL COMPETITION

АНОТАЦІЯ

Мережевізація та інтелектуалізація глобальної економіки є однією з ключових характеристик трансформації світової економічної системи. В цьому контексті зростання глобальної конкурентоспроможності країни визначається також здатністю інтегруватися у глобальні ланцюги створення доданої вартості, виробляти готову продукцію з високою часткою доданої вартості та експортувати таку продукцію в результаті впровадження нових технологій, організаційних, маркетингових, продуктивних інновацій, що неможливо без цілісної довгострокової державної підтримки та скоординованої співпраці бізнесу, держави та інновацій. В статті доведено негативну тенденцію щодо скорочення рівня наукоємності вітчизняного ВВП, що обмежує розвиток інноваційних процесів в Україні та негативно впливає на макроекономічну динаміку в цілому. Обґрунтовано, що задля трансформації сировинного характеру економіки України на високотехнологічний та інноваційний, збільшення та підтримки високої інноваційної активності та забезпечення високих темпів економічного зростання держава має збільшувати частку ВВП на наукові дослідження і розробки та кількість науковців, що стане важливим фактором забезпечення економічного зростання в Україні.

Ключові слова: глобальна конкурентоспроможність, інтелектуалізація, науково-інноваційна складова економіки, наукоємність ВВП, витрати на наукові дослідження і розробки, високотехнологічний експорт, глобальні ланцюги доданої вартості.

ANNOTATION

Influenced by the COVID-19 pandemic and the economic turmoil caused by Russia's full-scale war in Ukraine, key global trends in the world economy, such as intellectualization, digitalization and networking, are being transformed and intensified. In this context, the growth of the country's global competitiveness is also determined by the ability to integrate into global value chains, produce finished products with a high share of added value and export such products as a result of new technologies, organizational, marketing, product innovations with coordinated cooperation between

business, government and innovation. The article proves the negative trend of reducing the level of knowledge intensity of domestic GDP, which limits the development of innovation processes in Ukraine and has a negative impact on macroeconomic dynamics in general. Outdated production structure, low level of R&D expenditures in Ukraine and declining innovation activity of domestic enterprises have led to a trend of low presence of Ukraine in the world market of high-tech products. It is substantiated that in order to transform the raw materials character of Ukraine's economy into high-tech and innovative, increase and maintain high innovation activity and ensure high rates of economic growth, the state should increase the share of GDP for research and development and the number of scientists, which will be an important factor of ensuring economic growth in Ukraine. The author confirms the significant statistical dependence of Ukraine's GDP and the dependence of the volume of sold innovative products of industrial enterprises on the cost of research and development. In these conditions, innovation can be a trigger for economic growth, which will be reflected in the intellectualization of the economy, increasing productivity, creating new jobs and opportunities in the corporate sector, and globally ensure the adaptation of the economy to new global trends. Ukraine has significant potential for the creation of an innovative high-tech export-oriented economy with active state support and the development of a progressive national research and innovation system.

Key words: global competitiveness, intellectualization, scientific and innovative component of the economy, innovation, research and development costs, high-tech exports, global value chains.

Постановка проблеми. Трансформаційні процеси у світовій економіці, що посилюються під впливом глобальної фінансової та політичної нестабільності мають дуалістичний характер, адже, з одного боку, загострюють конкуренцію на міжнародних ринках, а з іншого, модернізу-

10. Tsentr ekonomichnoi stratehii (2020) Skilky koshtiv vytrachaiut na nauku v universytetakh? [How much money is spent on science at universities?]: Analitichna zapyska. P. 63. Available at: <https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%A1%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%B8-%D0%B2%D0%B8%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%87%D0%B0%D1%8E%D1%82%D1%8C-%D0%BD%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D1%83-%D0%B2-%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5%D1%82%D0%B0%D1%85-2.pdf>.
11. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. Kros-sektoralna eksportna stratehiia 2019–2023. Innovatsii dlia eksportu: doslidzhennia [Cross-sectoral export strategy 2019–2023. Innovations for export: research]. P. 53.
12. Guénette J.-D., Kenworthy P., Wheeler C. (2022) Implications of the War in Ukraine for the Global Economy. Equitable Growth, Finance and Institutions Policy Notes (World Bank Group). P. 31. Available at: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/5d903e848db1d1b83e0ec8f744e55570-0350012021/related/Implications-of-the-War-in-Ukraine-for-the-Global-Economy.pdf>.
13. International Monetary Fund (2022) World Economic Outlook: War Sets Back the Global Recovery. Washington, DC. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/world-economic-outlook-april-2022>.